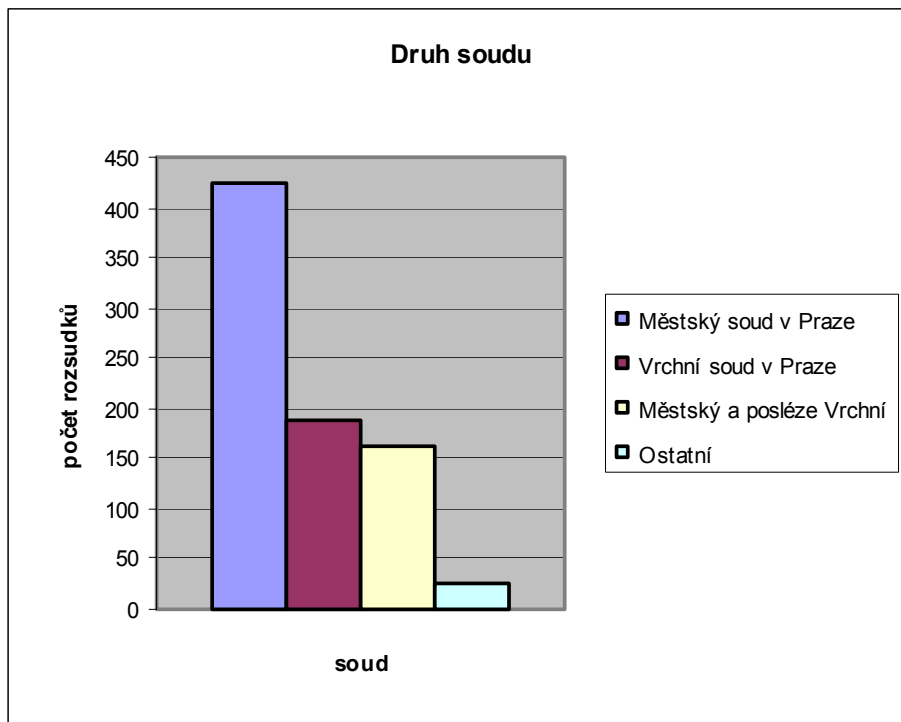

STATISTICKÁ ANALÝZA SOUDNÍCH SPORŮ EVIDOVANÝCH ODBOREM ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK MV

Přijetí zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích ČSFR, ČR a SR (tzv. lustračního zákona) dne 4. října 1991 a následné zveřejnění seznamů rezidentů, držitelů propůjčených bytů a agentů komunistické Státní bezpečnosti v časopise *Necenzurované noviny* v červnu 1992 („Cibulkových seznamů“) vyvolalo řadu soudních sporů, při nichž bylo Ministerstvo vnitra ČR žalováno pro údajně neoprávněnou evidenci v registračním systému bývalé StB. To se opakovalo též po zveřejnění seznamu osob, evidovaných jako spolupracovníci Státní bezpečnosti, které nařizoval Ministerstvu vnitra ČR zákon č. 107/2002 Sb. Celkově takto proběhlo téměř tisíc soudních sporů, z nichž některé byly též sledovány širší veřejností. Odbor archiv bezpečnostních složek MV ČR nyní předkládá statistickou analýzu těchto soudních sporů, která vychází výlučně z údajů evidovaných OABS.

Osoby, vedoucí tyto soudní pře, byly evidovány kontrarozvědnými útvary Státní bezpečnosti v různých kategoriích. Blíže k těmto kategoriím, rozdílům mezi nimi i k samotnému procesu registrace v agenturně-operativních svazcích StB je možné se dočíst například ve studiích [Patrika Bendy](#) a [Pavla Žáčka](#). V této souvislosti je nutné připomenout nálezy Ústavního soudu České a Slovenské Federativní republiky ze dne 26. listopadu 1992 (sp. zn. Pl. ÚS 1/92), který mimo jiné konstatoval, že evidence osob zařazených do kategorie důvěrník, kandidát tajné spolupráce či tajný spolupracovník důvěrného styku „mohla být založena i bez písemného závazku a jejich vědomí“. (Celý text nálezu Ústavního soudu je možné najít [zde](#).) Některé soudní spory tak započaly ještě před tímto nálezem. Předkládaná statistická analýza přináší mimo jiné mnoho zajímavých informací o skupině osob, které zpochybňují svoji evidenci v dokumentech komunistické Státní bezpečnosti.

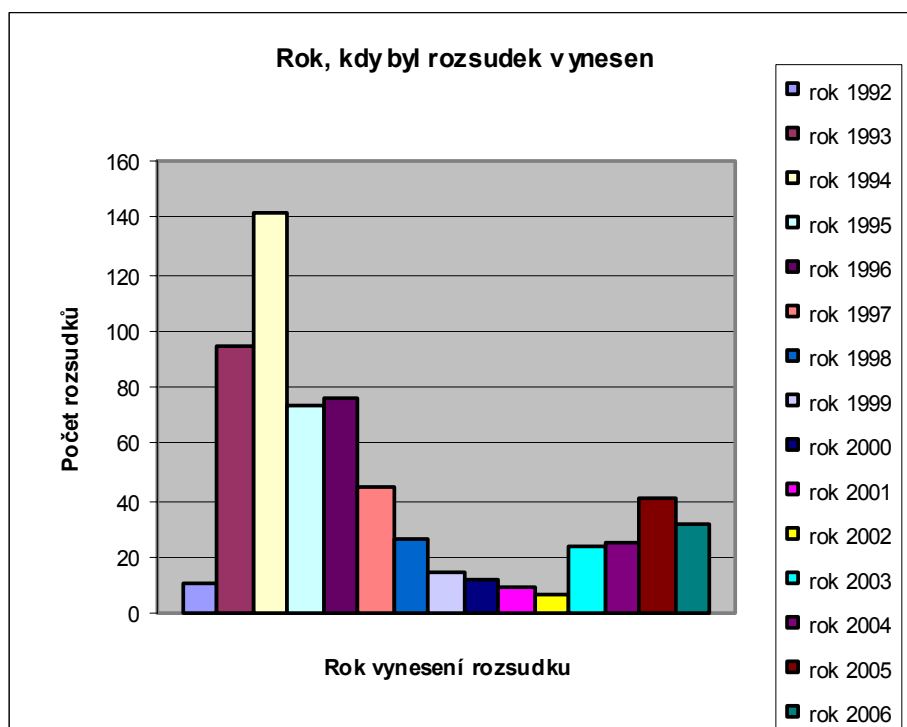
I. DRUH SOUDU

Nejvíce soudních jednání – **426**, tj. **66,6 %** – proběhlo před soudem první instance – **Městským soudem v Praze**. Ve **164 případech** (tj. **25,6 %**) byl soudní spor projednán nejprve **Městským soudem v Praze** a posléze **Vrchním soudem v Praze**. Tento soud projednával ještě navíc dalších **189** případů. Ostatní soudy projednávaly tuto problematiku víceméně okrajově – Obvodní soud pro Prahu 7 (14 jednání), Nejvyšší soud v Brně (6 jednání), po jednom případě řešily Městský soud v Českých Budějovicích, Krajský soud v Českých Budějovicích, Okresní soud ve Zlíně a Krajský soud v Ústí nad Labem.

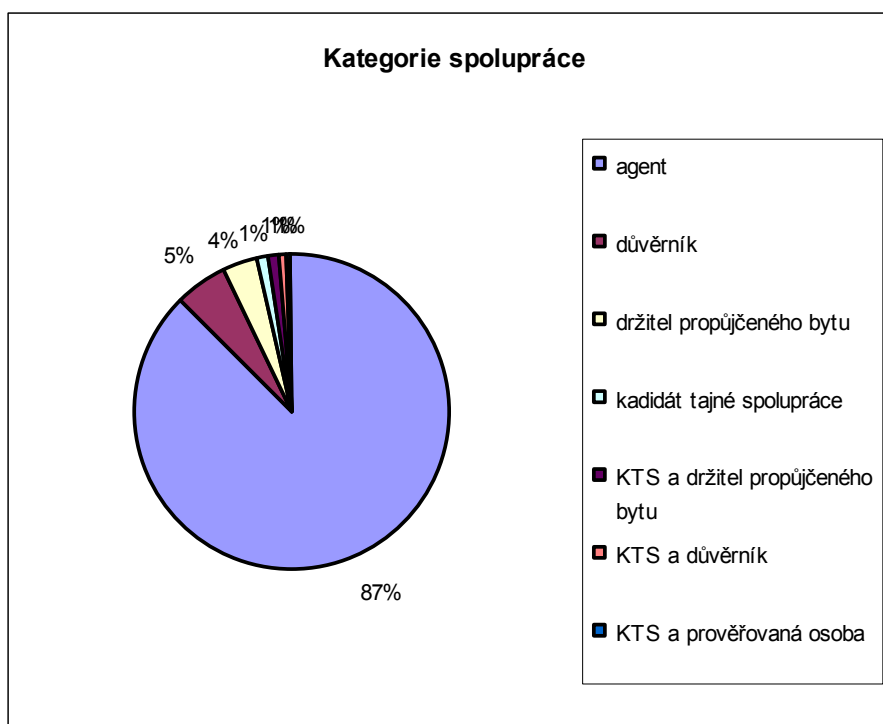
II. ROK, KDY BYL ROZSUDEK VYNESEN

Největší počet rozsudků ohledně spolupráce s komunistickou StB lze vysledovat podle evidence OABS v **letech 1993–1994**, tedy po přijetí lustračních zákonů a zveřejnění „Cibulkových seznamů“. Útlum nastává zejména po roce 1998. Zvýšení zájmu lze sledovat opět v **roce 2005**. Datum vynesení rozsudku může být ovšem poněkud zkreslující, jelikož nevypovídá o délce vedení celého soudního řízení.

1992	10	tj. 1,6 %
1993	95	tj. 15,1 %
1994	141	tj. 22,3 %
1995	74	tj. 11,7 %
1996	76	tj. 12,1 %
1997	45	tj. 7,1 %
1998	26	tj. 4,1 %
1999	15	tj. 2,4 %
2000	12	tj. 1,9 %
2001	9	tj. 1,4 %
2002	7	tj. 1,1 %
2003	23	tj. 3,7 %
2004	25	tj. 4,0 %
2005	41	tj. 6,5 %
2006	31	tj. 4,9 %

III. KATEGORIE, V NÍŽ BYLA OSOBA VEDOUcí SOUDNÍ SPOR S MV ČR EVIDOVÁNA

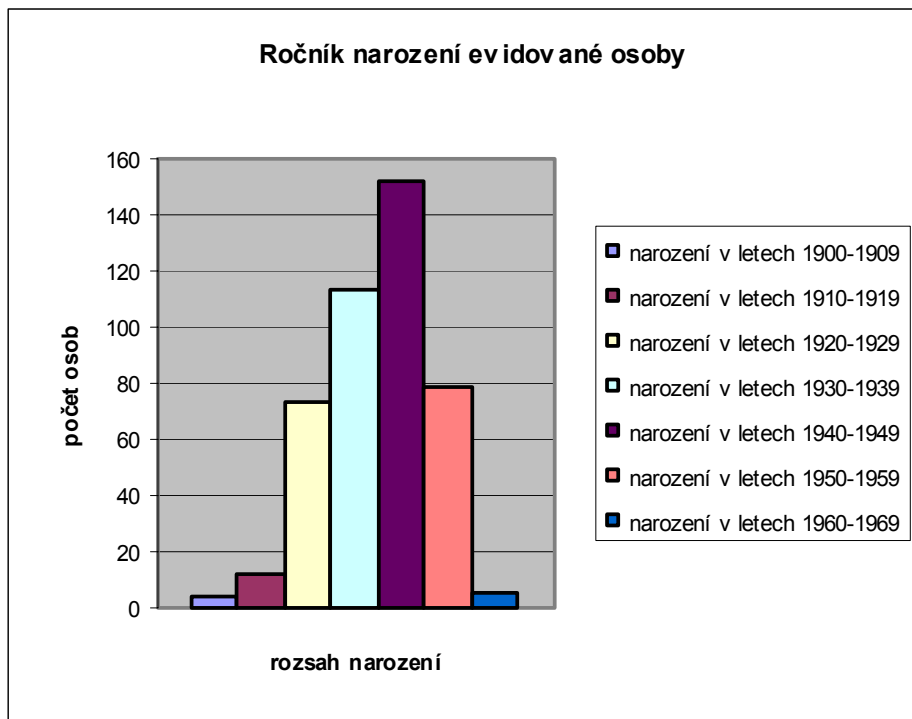

Nejčastější kategorií, v níž byly osoby vedoucí soudní spor s MV ČR evidovány, je kategorie **agent**. Celkově bylo projednáváno **326** těchto případů. Z toho bylo **112** případů registrováno „pouze“ v kategorii agent, zbývajících **214** je evidováno též v některé z dalších kategorií: agent a kandidát tajné spolupráce (KTS) – 115 případů; agent a prověřovaná osoba – 9 případů; agent a důvěrník – 21 případů; agent, KTS a důvěrník – 13 případů; KTS a prověřovaná osoba – 37 případů; ostatní kategorie – 19 případů.

Z dalších kategorií vedly soudní spor s MV ČR osoby registrované jako:

důvěrník	19 případů
držitel propůjčeného bytu	14 případů
kandidát tajné spolupráce (KTS)	5 případů
KTS a držitel propůjčeného bytu	4 případy
KTS a důvěrník	2 případy
KTS a prověřovaná osoba	2 případy

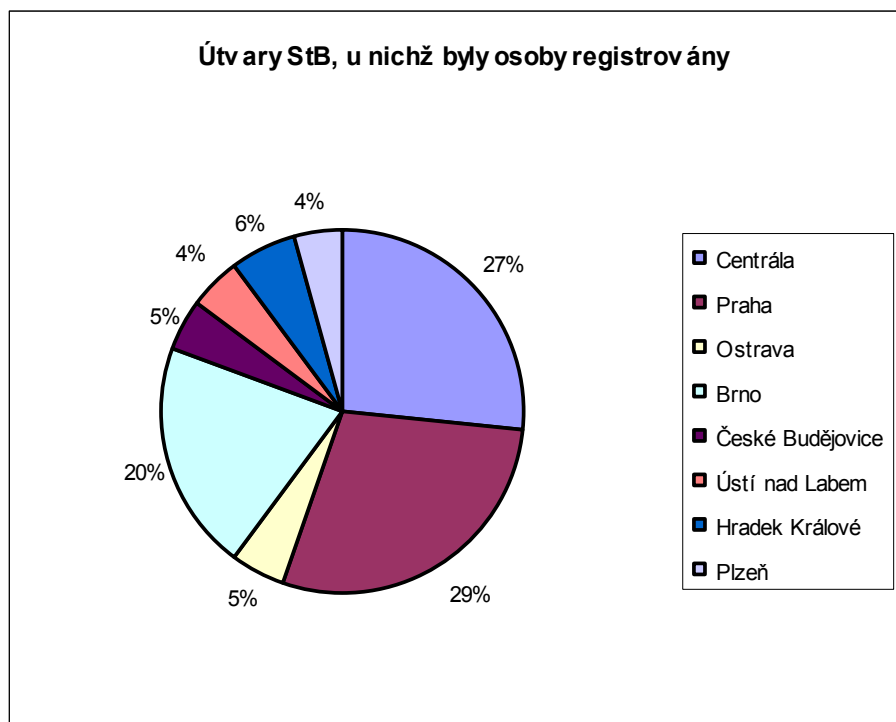
IV. ROČNÍK NAROZENÍ EVIDOVANÉ OSOBY

Nejvíce osob, které vedly soudní spor ohledně údajně neoprávněné evidence, se narodilo ve **40. letech 20. století**, téměř dvě třetiny těchto osob se narodily mezi léty 1930–1949. Nejstaršímu evidovanému člověku bylo v době soudního řízení 85 let.

Narození v letech 1900–1909	4 osoby	tj. 0,9 %
Narození v letech 1910–1919	12 osob	tj. 2,7 %
Narození v letech 1920–1929	74 osob	tj. 16,9 %
Narození v letech 1930–1939	113 osob	tj. 25,7 %
Narození v letech 1940–1949	152 osob	tj. 34,6 %
Narození v letech 1950–1959	79 osob	tj. 18,0 %
Narození v letech 1960–1969	5 osob	tj. 1,1 %

**V. ÚTVARY STÁTNÍ BEZPEČNOSTI, U NICHŽ BYLY OSOBY
VEDOUcí SOUDNÍ SPOR REGISTROVÁNY**

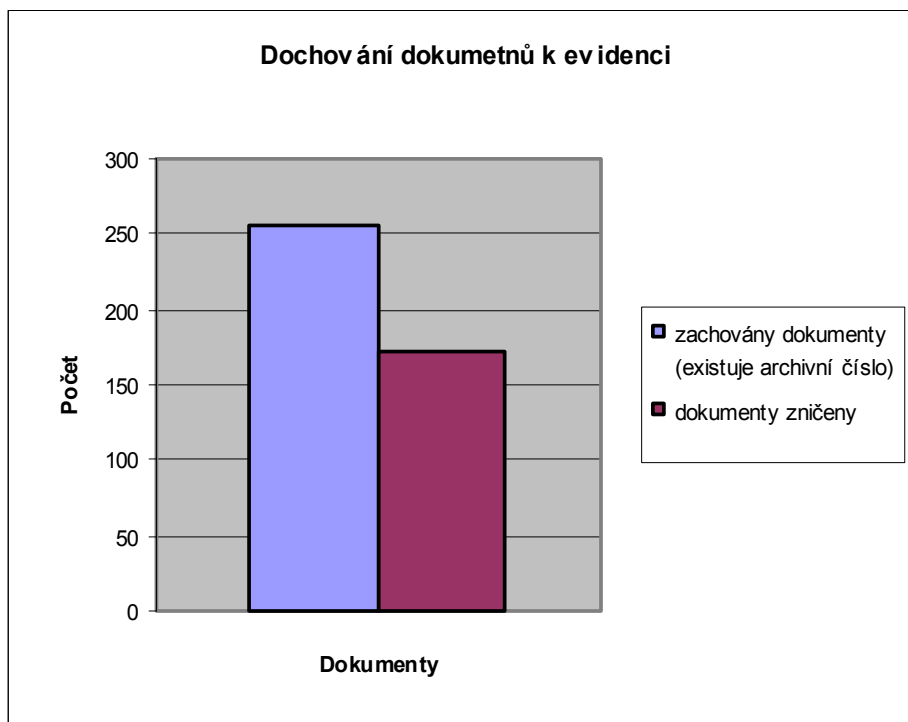

Nejvíce osob, které vedly soudní spor s MV z důvodu neoprávněné evidence, bylo registrováno Správou StB Praha – celkem se jednalo o **126 osob**. Dalších **118 osob** bylo evidováno centrálou StB, z dalších krajských správ bylo nejvíce evidovaných v Brně – **89 osob**.

Centrála	118 osob	tj. 26,7 %
Praha	126 osob	tj. 28,5 %
Ostrava	23 osob	tj. 5,2 %
Brno	89 osob	tj. 20,1 %
České Budějovice	21 osob	tj. 4,8 %
Ústí nad Labem	19 osob	tj. 4,3 %
Hradec Králové	27 osob	tj. 6,1 %
Plzeň	19 osob	tj. 4,3 %

VI. DOCHOVÁNÍ DOKUMENTŮ

K většině projednávaných případů – k **265** (tj. 60,1 %) se zachovaly archivní dokumenty. U **173** případů (tj. 39,8 %) se zachovaly pouze registrační údaje.

VII. NĚKTERÉ VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI, KTERÉ VEDLY S MV SOUDNÍ SPOR PRO NEOPRÁVNĚNOU EVIDENCI V DOKUMENTECH STÁTNÍ BEZPEČNOSTI

B. J., herečka	evidována jako TS od 18.2.1959 do 20.2.1961
Ch. F., sportovní funkcionář	evidován jako A od 30.7.1985 do 6. 12.1989
F. K., katolický teolog	evidován jako A od 21.11.1978 do 27.2.1989
G. J., dramaturg	evidován jako A od 21.10.1976 do 30.6.1981
H. V., historik	evidován jako A od 11.12.1984 do 6. 12.1989
K. A., scénárista a spisovatel	evidován jako A od 23.3.1982 do 6.12.1989
K. V., manažer	evidován jako A od 13.6.1988 do 5.3.1990
K. J., historik	evidován jako A od 30.10.1989 do 6.12.1989
L. V., politik	evidován jako I od 23.6.1965 do 16.6.1967
L. J., církevní historik	evidován jako A od 22.9.1978 do 29.3.1985
M. V., právník	evidován jako A od 18.10.1976 do 6.12.1989
M. B., hudebník	evidován jako A od 12.6.1985 do 23.3.1988
M. J., politik	evidován jako TS od 12.8.1957 do 20.11.1962
P. B., herec	evidován jako A od 10.7.1986 do 6.12.1989
R. Z., textař a hudebník	evidován jako A od 7.6.1982 do 6.12.1989
Sch. M., fotograf	evidován jako A od 20.10.1976 do 6.12.1989
S. J., herec	evidován jako A od 14.4.1978 do 23.11.1989
S. V., novinář	evidován jako A od 4.10.1973 do 28.8.1978
S. J., scénograf	evidován jako A od 27.12.1974 do 8.12.1977
T. J., novinář a spisovatel	evidován jako A od 23.10.1980 do 15.5.1989

A – agent

TS – tajný spolupracovník

I – informátor